

Oponentní posudek

diplomové práce studenta Ladislava Kozla na téma „Materiální ohnisko ústavnosti“

Předložená diplomová práce se v souladu se zadáním práce zabývá zajímavou problematikou materiálního ohniska ústavnosti a to z různých úhlů pohledu. Na úvod považuji za nutné uvést, že autorovi se podařilo téma zpracovat na vysoké úrovni, zohlednil různé přístupy k tématu, vyvodil logické závěry a zpracoval tak komplexní analýzu zvoleného tématu se zjevným odborným přínosem.

Po **formální** stránce práce naplňuje všechny předepsané požadavky, když zaujímá 55 stran vlastního textu, cizojazyčné resumé a Seznam použitých zdrojů. Nesporným kladem práce je velmi široká odborná základna různých zdrojů, ze kterých autor v práci vycházel, což se následně projevilo i na úrovni zpracování. Autor vychází jak z monografií, odborných článků, tak i ze soudních judikátů a internetových zdrojů. Na všechny prameny je v průběhu práce řádně odkazováno, jsou striktně odlišovány přímé a nepřímé citace.

Po **obsahové a koncepční** stránce je práce rozdělena kromě Úvodu a Závěru do tří rozsáhlých obsahových kapitol, které jsou dále strukturovány na menší podkapitoly. První kapitola úvodního a obecnějšího zaměření nazvaná „Materiální ohnisko ústavnosti“ se zabývá vymezením tohoto pojmu, historickými souvislostmi i komparativním pohledem do jiných ústavních systémů.

Druhá a třetí kapitola tvoří obsahový základ celé práce. Druhá kapitola nazvána „Ochrana materiálního ohniska ústavnosti a jeho ústavní podoba v ČR“ se zabývá podobou materiálního ohniska v ČR z různých pohledů. Zásadní pozornost je zde věnována judikátu Ústavního soudu Pl. ÚS 27/09, kterým Ústavní soud zrušil ústavní zákon o zkrácení pátého volebního období Poslanecké sněmovny. Autor zde dochází k závěru, že ačkoliv daný zákon obsahově pravděpodobně nedosahoval až k porušení materiálního ohniska ústavnosti, protože směřoval ke svobodným volbám, jeho zrušení však pokládá za správné z hlediska toho, že ad hoc měnil Ústavu a že by Ústavní soud pravomoc rušit ústavní zákony pro rozpor s materiálním jádrem Ústavy měl v demokratickém státě mít... Zde se naskytá otázka, zda následně (tj. po zrušení tohoto zákona ÚS) přijatá novela Ústavy, jež zvedla odst. 2 do čl. 35, stanoví možnost kdykoliv zkrátit Poslanecké sněmovně volební období, není také rozporu s ústavním pořádkem (resp. s materiální ohniskem)? Nenarušuje také periodicitu voleb, co by základního kamene demokratického právního státu? Je snad to, co bylo v ad hoc rovině shledáno za „protijaderné“ v obecné rovině v pořádku?

Autor se dále podrobně zabývá i právem na odpor dle čl. 23 LZPS, neboť i právo na odpor má sloužit k ochraně ústavnosti a k ochraně materiálního ohniska především. Na str. 34-35 uvádí že *„[d]le názoru J.Filipa totiž z čl. 23 základní státoobčanská povinnost vyplývá. Lze z něj dovodit povinnost dodržovat právní předpisy v případě, že demokratický řád lidských práv a základních svobod je zachován a není tak umožněno ani užití zákonných prostředků.“*

Možná by tento názor mohl autor objasnit u obhajoby, zejména dovětek „a není tak umožněno ani užití zákonných prostředků“ - nemělo by být ve smyslu věty spíše „není neznemožněno užití zákonných prostředků“?

Třetí kapitola se pak zabývá vymezením a analýzou podstatných náležitostí demokratického právního státu, mezi které autor řadí princip suverenity lidu, vázanost veřejné moci zákonem, zakotvení základních práv a svobod, pluralitní politický systém, princip většiny a ochrany menšiny, princip dělby moci, právo na samosprávu a v neposlední řadě také princip (faktické) neodstranitelnosti samotného materiálního ohniska, k čemuž upozorňuje na více možných přístupů a sám se příkladní k přirozenoprávnímu, nadpozitivnímu chápání těchto ústavněprávních norem (tzv. kvalifikované ústavní právo).

Pokud autor jako jeden ze základních atributů demokratického právního státu stanovil zakotvení (nezměnitelnost) základních lidských práv, mohla by být dle jeho názoru za rozpornou považována novela LZPS č. 162/1998 Sb., jež prodloužila lhůtu v čl. 8 odst. 3 LZPS z původní 24 hodinové na 48 hodin? Nemohlo tím dojít k nepřipustnému zásahu do materiálního ohniska ústavnosti; ke snížení dosažené úrovně ochrany práva na osobní svobodu?

Autor v průběhu práce uvádí vlastní názory, stanoviska, závěry, které jsou výborně argumentačně podložené a jsou založeny jak na použitých zdrojích tak i logických argumentech. Práce je originální autorské dílo, téma zpracovává komplexně, čtivě a analyticky, bez zbytečných duplicit informací. Vychází ze široké zdrojové právně-filosofické základny, názory různých autorů, dává diplomant často do kontrapozice a připojuje vlastní hodnocení.

Celkově mohu shrnout, že předložená diplomová práce více než naplňuje požadavky formální a materiální, které jsou na tento typ práce kladené. Uvedené otázky v posudku nejsou výtky k textu práce či k autorovým závěrům, ale mají charakter námětů k diskuzi při obhajobě práce.

Práci proto **doporučuji** k obhajobě s navrhovaným hodnocením v případě úspěšné obhajoby stupněm „výborně“.

JUDr. Jana Odehnalová, Ph.D.

KÚP ZČU Plzeň